

Stanowisko Pomorskiej Rady Oświatowej
z dnia 10 grudnia 2024 r.
w sprawie projektowanych zmian w edukacji

Pomorska Rada Oświatowa, będąca społecznym organem systemu oświaty, reprezentującym różne instytucje i środowiska Pomorza, **mając na uwadze nakreślone w stanowiskach Rady z 2023 r. kierunki oczekiwanych zmian w edukacji**, za nadrzędne uznaje: dbałość o dobrostan każdego ucznia i każdej uczennicy oraz autorytet i prestiż zawodu nauczyciela, otwartość edukacji na różnorodność, rzeczywistą autonomię szkoły oraz zagwarantowanie i respektowanie samodzielności i odpowiedzialności samorządu w wykonywaniu ustawowych zadań publicznych w obszarze edukacji.

Pomorska Rada Oświatowa za pozytywne uznaje rozpoczęcie prac nad przygotowaniem istotnych, długofalowych i kompleksowych zmian w polskim systemie oświaty.

Rada w szczególności pozytywnie ocenia działania zmierzające do opracowania, **w oparciu o wyniki badań naukowych, raportów, analiz i doświadczeń innych krajów**, profili kompetencji absolwentów poszczególnych etapów edukacyjnych, które staną się podstawą kształtowania modelu edukacji w Polsce. W działaniach tych Rada upatruje fundament **dla zapewnienia warunków niezbędnych do rozwoju edukacyjnego, osobistego i społecznego każdego ucznia.**

Pomorska Rada Oświatowa przypomina także, że przepisy wprowadzone w latach 2017-2018 w ustawach Prawo oświatowe oraz Karta Nauczyciela, poprzez rozszerzenie uprawnień organu sprawującego nadzór pedagogiczny, ograniczyły samodzielność samorządów w wykonywaniu zadań publicznych w obszarze edukacji, w szczególności w takich obszarach jak:

- ustalanie sieci publicznych przedszkoli i szkół;
- zakładanie, przekształcanie i likwidowanie szkół;
- zatwierdzanie corocznej organizacji przedszkoli, szkół i placówek;
- zatrudnianie i ocena pracy dyrektorów szkół i placówek.

Rada zwraca uwagę, że uprawnienia samorządów w tych obszarach są szczególnymi instrumentami o charakterze zarządczym, służącymi realizacji lokalnej i regionalnej polityki oświatowej. Rada zauważa, że uzależnienie samorządu w tych obszarach od decyzji kuratora oświaty, jest ograniczeniem samodzielności władz samorządowych, które za te zadania ponoszą odpowiedzialność i są rozliczane przez mieszkańców w ramach demokratycznych narzędzi.

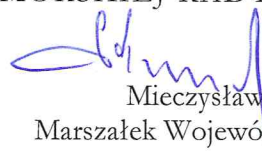
Rada za konieczne i pilne uznaje przywrócenie regulacji prawnych wypełniających ustrojową zasadę samodzielności i odpowiedzialności samorządu terytorialnego w wykonywaniu zadań publicznych w obszarze edukacji. Jednocześnie Rada wyraża oczekiwanie wyraźnego określenia i rozdzielenia kompetencji organów samorządowych i organu nadzoru pedagogicznego.

Rada zwraca również uwagę, że w ostatnich latach środowiska samorządowe, pozarządowe i oświatowe wypracowały liczne postulaty i programy zmian w edukacji, zawarte m. in. w przyjętym w roku 2022 Obywatelskim Pakcie dla Edukacji. Było to możliwe dzięki zaangażowaniu wielu osób i grup w ramach szerokiego ruchu społecznego działającego na rzecz demokratycznego, otwartego i prospołecznego charakteru edukacji. Rada oczekuje, że zarówno dorobek programowy, jak i potencjał tych środowisk zostanie wykorzystany w procesie wprowadzania zmian w systemie oświaty oraz w zapewnianiu dla tych zmian społecznego poparcia.

Pomorska Rada Oświatowa za konieczne uznaje wprowadzenie mechanizmów prowadzących do wzrostu **poziomu społecznego uznania dla zawodu nauczyciela**, w szczególności poprzez dalsze podnoszenie wynagrodzeń oraz ich powiązanie z przeciętnym wynagrodzeniem w gospodarce narodowej.

Przyjmując niniejsze stanowisko, Pomorska Rada Oświatowa deklaruje wolę udziału w uspołecznionym procesie naprawy polskiej edukacji.

PRZEWODNICZĄCY
POMORSKIEJ RADY OŚWIATOWEJ

Mieczysław Struk
Marszałek Województwa Pomorskiego